

KIẾN CHỦ NÔ LỆ LOẠN CHỐNG KẼ ÁP BỨC

Một nghiên cứu mới phát hiện, các con kiến nô lệ đôi khi cũng nổi loạn bất ngờ chống lại những kẻ thống trị và “xé xác, phanh thây” con cái của đám kiến áp bức chúng.

Loài kiến chủ nô của Mỹ *Protomognathus americanus* thường tập kích các tổ của một loài kiến láng giềng (*Temnothorax longispinosus*), giết chết những cá thể trưởng thành và bắt những con kiến trẻ khác loài làm nô lệ.

Khi quay trở về tổ của mình, những con kiến xâm lược sẽ bắt các con kiến nô lệ dâng nộp thức ăn, bảo vệ tổ và chăm sóc ấu trùng của chúng.

Một con kiến chủ nô (trái) đang đòi một con kiến thợ nô lệ cống nạp thức ăn. (Ảnh: Live Science)

Trang Live Science dẫn lời nhà nghiên cứu Susanne Foitzik đến từ trường Đại học Johannes Gutenberg (Đức) cho biết: “Có thể, ban đầu, những con kiến nô lệ không nhận thức được các ấu trùng thuộc về loài khác”. Tuy nhiên, khi các ấu trùng phát triển thành nhộng, những con kiến “vú em” đã phát hiện ra kẻ khác loài dựa vào các dấu hiệu hóa học ở lớp biểu bì, và trở nên thù địch với chúng.

Đám kiến nô lệ sau đó hoặc bỏ bê lũ con của “chủ nô” hoặc tấn công trực diện vào các con nhộng, thường là “xé xác, phanh thây” chúng. Nhóm nghiên cứu của bà Foitzik đã quan sát được việc một số lượng lớn ấu trùng của kiến “chủ nô” bị những con kiến nô lệ sát hại.

Đám kiến “vú em” quây lại, tấn công hội đồng ấu trùng của kiến chủ nô. (Ảnh: Live Science)

Trong những điều kiện bình thường, ấu trùng của loài kiến *P. americanus* có 85% cơ hội sống sót. Tuy nhiên, các nhà nghiên cứu nhận thấy, tỉ lệ này giảm xuống khi các con kiến nô lệ tham gia việc chăm sóc chúng. Ví dụ như, ở các tổ kiến ở Tây Virginia (Mỹ), chỉ có 27% số ấu trùng kiến chủ nô sống sót, trong khi tại các lãnh địa ở New York và Ohio, tỉ lệ này lần lượt được ghi nhận là 49% và 58%.

Do hiện tượng trên được phát hiện ở các cộng đồng dân cư kiến khác nhau khắp 3 bang của Mỹ nên nhóm nghiên cứu tin rằng, hành vi nổi loạn rất phổ biến trong loài kiến nô lệ *T. longispinosus*. Họ nhận định, những hành động phá hoại này có thể làm giảm sức mạnh của các cộng đồng kiến chủ nô và ngăn cản chúng thực hiện thêm những cuộc tập kích nhắm vào các tổ kiến *T. longispinosus*.

Toàn bộ nghiên cứu trên vừa được đăng tải trong số mới nhất của tạp chí Sinh thái học tiến hóa.